

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1858 de Mitropolitul Andreiu Șaguna
APĂRE SĂPTĂMĂNAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni
125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. —
Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu,
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se
refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir petiț 6 Lei pentru odată, dacă se publică
de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful
Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Chemare la realitate

de Nichifor Crainic

«Pentru unirea cu Roma» pledează a nu mai știu câte oară ziarul Unirea dela Blaj. Pe vremuri, când eram mai tineri, aceste pledoarii ne iritau oarecum. Azi le privim ca pe niște simple exerciții ale lui Tantal, care tot își mai apleacă setea către o apă la care însă nu ajunge nici odată. De 241 de ani durează această persuasiune din partea fraților noștri uniți fără nici un rezultat și fără nici o perspectivă de viitor.

O îndoită metodă întrebuințează ei ca să ne convingă: pe de o parte critică fără îndurare creștină neajunsurile de care suferim noi, ortodocșii, iar pe de alta ne arată foloasele, pe care le-am putea trage, din unirea cu Roma.

În ce privește critica lor, n'am văzut până azi un om convins de ea să treacă dincolo. Afară de aceasta, dacă noi am riposta cu aceeași măsură, am deslănțui între unii și alții un războiu de inveninare, ce n'ar aduce decât slăbirea românismului și a credinței. Ei atacă, bunăoară, în foiletoane nesfârșite, pe marele Patriarh al Bizantului Fotie, acest colos al umanismului creștin, dela care se trage chiar umanismul Occidentului, cum recunosc învățații istorici. Dacă noi am aplica aceeași metodă la o serie de papi faimoși din epoca Renașterii și i-am înfățișa în uriașa lor infamie, unde-am ajunge, frați blăjeni? Și ce s'ar alege atunci din dogma infalibilității papale? N'o facem fiindcă scrisul creștin n'are misiunea de a scoate mereu pe ticăloși din sarcofagii, ci de a îmbărbăta pe cei vii cu virtuțile intrupate în marile figuri ale Bisericii, care sunt, din fericire, mult mai numeroase decât profanatorii cu tiară. În ce privește pe genialul Patriarh Fotie, dacă frații uniți ar fi loviți de grația spiritului imparțial, i-am vedea, fără îndoială, preamărindu-l împreună cu noi ca pe unul din părinții culturii occidentale, cu care vor să se mândrească domniile lor.

Cealaltă metodă pentru a ne convinge stă în enumerarea unor presupuse avantagii, pe care le-am avea din unirea cu Roma. Obiceiul acesta își are originea în chiar unirea dela 1700, care, precum se știe, s'a făcut pe temeiuri de avantagii făgăduite și neținute. Ce avantagii ne oferă autorul ultimului articol din ziarul blăjan? El scrie: monahismul român, care se găsește azi într'o stare de imperfecțiune, ar câștiga mult dela disciplina ordinilor romano-catolice. Noi recunoaștem și starea de plâns a monahismului nostru și disciplina monahismului occidental. Dar dacă monahismul nostru e în stare de decadență, aceasta nu se datorește faptului că nu e romano-catolic. Veacuri întregi monahismul acesta a fost în România la nivelul vieții îngerești și atâta cultură câtă avem până la ju-

mătatea secolului 19-lea i se datorește lui. În acea vreme de înflorire, nu numai că n'avea nici o atingere cu ordinele occidentale, dar lupta dumnezeiește împotriva ereziilor susținute de ele. Concluzia firească este că acest monahism se poate ridica singur de unde a căzut, atunci când pricinile interne ale decadenței vor fi dispărut. În ce privește Ardealul, dacă acolo nu avem încă un monahism înjghebat, aceasta o știu bine frații uniți, se datorește furiei romano-catolice și unite de odinioară, care a distrus din temelie sfintele mănăstiri, — vre-o 200! de peste munte. În locul acestei pustiri, am vrea să știm unde e monahismul unit, creat după modelurile apusene, ce ni se îmbiază? Fiindcă, în loc să alergăm tot mai la Roma, noi ortodocșii am fi, poate, fericiți să ne alegem prototipurile renașterii spirituale de aici mai deaproape, dela Blaj bunăoară.

Alt avantaj vede autorul în folosirea de către teologii noștri a literaturii romano-catolice. Dar tot așa teologii apuseni folosesc literatura noastră răsăriteană. Pentru aceasta, nici ei nu simt nevoia să treacă, — deși unii aprofundând o au trecut, — cum nici noi nu simțim nevoia să trecem. Schimbul de idei e universalmente practicat, nu numai interconfesional.

Un alt avantaj foarte ispititor ar fi cascada de lumină ce s'ar revărsa asupra noastră dacă ne-am uni cu Roma. Autorul ne dă o probă în cronicarii noștri, cari ar fi descoperit că suntem latini fiindcă au învățat carte în Polonia catolică. Argumentul n'are absolut nicio valoare. Dimitrie Cantemir, fenomenalul învățat din vracul cronicarilor nu s'a format în Polonia, ci la școala bizantină din Constantinopol. Cât despre genul istoriografic al cronicilor, el nu se trage din Polonia sau din Apus, fiindcă acest gen a fost creat de bizantinul Malala, dela care a trecut apoi și în Occidentul roman. Dacă autorii de manuale didactice nu prea știu lucrurile acestea, un frate unit, care vrea să ne determine la apostasie, ar trebui să le știe înainte de a-și făuri argumentele atât de hotărâtoare.

Argumentele acestea capătă un aer straniu când autorul nostru pomenește de revoluția dela 1848 ca rod al Apusului, de Kogălniceanu, Maiorescu și Eminescu, cari tot în Apus s'au pregătit, de războiul dela 1918, pe care l-am câștigat ca aliați ai Apusului, de învățații noștri, cari s'au pregătit în laboratoarele occidentale, — toate ca să ne demonstreze avantajile catolicismului asupra ortodoxiei. Autorul blăjean confundă în mod regretabil romano-catolismul cu spiritul laic, adesea ateu, și anti-

(Continuare în pagina patra).

Perspective...

Ortodoxia este Adevăr: ea e suferință, crucificare la răspântii de veacuri. Suferință izbăvitoare pentru că e suferință Adevărului în luptă cu minciuna, rana luminii în luptă cu întunerecul, răstignirea vieții în luptă cu moartea. Până la «plinirea vremii» durerea era pedeapsa păcatului: ea era ispășire. Dumnezeu a relevat însă în rănile Crucii sensurile adânci de iubire și jertfă ale suferinții, sensurile ei mântuitoare. Și de-atunci suferința a devenit ispășire, jertfă din pedeapsă, iubire; de atunci ea este blazonul de noblețe al Adevărului, semnul veridității lui. Cum n'ar sângera Viața într'o lume robită morții? Cum n'ar lacrima lumina într'o omenire inundată de întunerec? Cum nu s'ar crucifica Adevărul într'un veac înglodat în minciună? Dar, sângerea aceasta frânge lanțurile morții, lacrima aceasta sparge negurile rătăcirii, crucificarea aceasta ridică bolți de lumină peste viața istoriei. Ea deschide părții de jertfă și rană, învierii.

Ortodoxia este Adevăr. De aceea atâta vreme cât trăește în veac, ea e transfigurare, dar e și suferință. Ea e trupul lui Hristos care muște de seva Dumnezeirii, dar care sângerează la răscruce de veacuri. Hristos e crucificat, prin Biserica Sa, până la sfârșitul veacurilor: e crucificat pentru stăvirea luminii, pentru izbăvirea neamurilor. Din lacrimile Lui de sânge se aprind veacurile la o viață nouă.

...Pentru mulți, cărfilă muceniciei păreau închise: din vremea primelor veacuri creștine puțini și-au mai înscris numele cu litere de sânge în Cartea vieții. Pentru mulți, rănile cuielor păreau vindecate: chiar și acum se găsesc creștini cari cred că totul este comod, care nu simt nici o înfiorare, care nu pipăie rănile sângereade ale lui Iisus. Și totuși Iisus suferă de un sfert de veac: El suferă în Biserica pravoslavnică a Rusiei, El suferă în pravoslavnicii creștini cari-L mărturisesc cu viața și cu moartea lor. S'au redeschis pomelnicele muceniciei. Episcopi, preoți, credincioși sfințesc cu sângele lor temelii de veac înnoit, morminte citoritoare de biserică. S'au dărâmat bisericile, dar fiecare mărturisitor este temelie unei noi biserici. Căci sângele mucenicilor este sămânța învierii, și întunerecul mormântului este aurora biruinții. Există deja o statistică a mărturisitorilor ruși, dar va veni vremea când se va desvălui toată imensitatea, copleșitoarea imensitate a jertfei prin care Ortodoxia a răscumpărat păcatele unui veac lipsit de Dumnezeu și a pus temelii nepieritoare unui veac nou, ingenunchiat sub zări de credință. Până atunci știm că Biserica Rusiei a suferit și suferă; o știm și o simțim. O trăim. Căci atunci când suferă un mădular, simt durerea toate celelalte mădulare ale trupului lui Hristos. Din inima ei curg lacrimi de sânge cari sunt rana de jertfă și durere a propriei noastre vieți; înfiorarea crucificării ei ne sguduie ființa; groaza mormântului ne cutremură sufletul. Cine

știe că face parte dintr'un singur trup cu toți pravoslavnicii mărturisitori din Rusia, cine vede — cu ochii minții — toate ruinele altarelor sfinte peste cari cresc bălării și se aruncă gunoaie, toate chinurile, deportările, foamea, bătaia, frigul, golăteala, batjocura, măcelul cu care sunt flagelați și sângerează creștinii, nu poate rămânea nepăsător: toate acestea îl dor ca și când s'ar smulge din propria lui carne, toate acestea îl rănesc ca și când ar fi propria lui torturare. E solidaritate în mucenicie, solidaritate morală temeinicită pe realitatea mistică a unității într'un singur trup, care când sângerează într'o parte suferă în totalitatea lui. De altfel lipsa de pe frontul luptător al ortodoxiei rusești în toată puterea ei deviată, este suficientă suferință, suficientă pierdere pentru Ortodoxie: mucenicia ei îi dă însă aureolă de preamărire.

Care este sensul acestei mucenicii, care prin solidaritate, aparține întregii Ortodoxii? Este în ea, fără nici o îndoială semnul antagonismului neînduplecat dintre întunerec și lumină: răzbunarea iadului care vrea să înghită lumina. Ea este totodată suferință purificatoare pentru credința pravoslavnică: ea va răsar mai luminoasă, mai dinamică, mai plină de puteri și viață. Dar mai ales ea se înalță la cumpăna de veac, ca o chinuitoarea experiență prin care se propoveduește lumii și istoriei, real, palpabil, fără echivoc, ce este viața din care Dumnezeu a fost alungat, ce iad este societatea care răstignește pe Hristos. Este unica experiență a istoriei: și e suficientă spre a fi mărturia ventru veacuri. Istoria n'a mai cunoscut nicicând o asemenea trăire: tragedia ei, de sălbătăcie și mizerie, închide pentru totdeauna calea utopiilor atee, iluziilor comunizante «fericitoare». Trebuia să se întâmple și aceasta, pentru ca omenirea să știe, să guste amarul și neantul unei vieți fără de Dumnezeu. E pedagogia divină a istoriei care a mușcat din carnea Rusiei pravoslavnice. Și dacă avem credința că stăm la început de veac, mucenicia Rusiei apare nu numai ca o ilustrare a mizeriei ateiste, ci și ca temelie a reinvierii europene într'o nouă viață, într'o nouă rânduială. Pe lespedea muceniciei din primele veacuri s'a ridicat arhitectura patristică și s'au rotunjit bolțile de azur ale Bizanțului. Pe lespedea muceniciei rusești se va ridica arhitectura unui nou veac de mărire ortodoxă, cupola unei noi împliniri epocale.

Și dacă mărturisim că suferința este cale spre înviere, credința în realitatea unui astfel de veac devine certitudine de nădejde. Desigur nu ne va fi dat nouă să gustăm din pârguirea lui transfiguratoare: dar se cuvine să punem temelii de crez și jertfă, de dăruire și dragoste, să pregătim cărare de auroră și vis, dar și chemare împlinirii lui. Semne de orientare a vremilor în acest sens există: e un paralelism impresionant între tendințele veacului și viziunea ortodoxiei. Mai socotiți ce va însemna

pentru Europa o Rusie reînviată în duhul ortodoxiei străvechi! Principiul autoritar absolutist catolic și a avut perioada de dominație în Evul mediu; Evul modern l-a înlocuit cu principiul liberalist protestant, pulverizator până la anarhie. Acum, se pare, întrăm într-o nouă fază a istoriei, care nu coincide cu nici-unul din aceste principii, fază în care Ortodoxia va avea un cuvânt de spus. Și într-o Europă, dominată de spiritul n'are de ce să se simtă stingherită: ea va putea să mărturisească Adevărul. Din bezna suferinții vor răsări luminile învierii. Aceasta desigur — repetăm — nu e opera câtorva decenii: ea va fi opera unei întregi epoci din istoria Europei. Suferința de veacuri a Ortodoxiei poate fi temelgia învierii ortodoxilor în duh ortodox

„Poate fi. Aceasta însă depinde și de rugul pe care-l aprindem în suflet din flăcările de azur ale harului. Ortodoxia a fost ingenunchiată, veacuri întregi, sub prăvălirea urgiei turcești: împrejurările istorice au finit-o în întunec, au făcut o necunoscută pentru Europa. Se pare că aceste împrejurări își schimbă fața: surdă noui zări de lumină. Mai rămâne ca în alvia de pace a acestor zări, duhul ortodoxiei să rodească, să se manifeste cu vigoare. Și va rodi. Și va murfuri lumii Adevărul...

Până atunci însă trăim sub cerul de plumb al suferinții. Și cine nu simte comuniunea în suferință, nu este vrednic să o simtă nici în biruință. Soldații își jertesc viața pentru biruința Crucii, ingenunchiind pe morminte de martiri. Aceasta este ofranda pe care o închină ei muceniei rusești: viața. Noi ce vom da? Comuniunea în dragoste, comuniunea în suferință, comuniunea în rugăciune, care — la vreme — trebuie să se manifeste și faptic, ca să nu dăm ocazia altora să ne răpească bucuria suferinții biruitoare. Să ne-o răpească pe nedrept: cu viclesug și mișelie.

Imbrățișați dar, în lacrimi și rugă, rănile Rusiei pravoslavnice, căci sunt rănile lui Hristos, rănile aceluiaș Trup din care și noi constituim o parte. Indiferența echivalează cu o despărțire, cu o trădare. Purtați în inimă stigmatele suferințelor de peste Nistru. Și nu uitați a închina gând de ingenunchiere și rugă pe filele Cărții scrise cu sânge. În felul acesta, adâncind rănile durerilor actuale, vom simți cum din adâncurile lor de sângerare se deslușesc zările unui cer de nădejde și biruință. Și vom participa Ortodoxiei, a Ortodoxiei care e Adevăr, suferință și înviere.

Diacon Nicolae Mladin

Nr. 14.535/1941.

Comunicat

On. Minister al Culturii Naționale și al Cultelor cu adresa Nr. 26.232/1941 ne face cunoscut următoarele:

„Serviciul M. O. N. T. și A. P. este singurul organ instituit pentru a supune Marele Cartier General orice intervenții referitoare la mobilizări pentru lucru, demobilizări, scutiri de concentrări sau mobilizări. Intreaga corespondență adresată direct Marelui Cartier General înapoindu-ni-se pentru a aviza potrivit prevederilor carnetului de mobilizare, am onoare a Vă aduce la cunoștință că Dl. Ministru oprește cu strictețe să se adreseze corespondență direct la Marele Stat Major sau Marelui Cartier General, dispunând că orice abateri vor fi aspru sancționate.

Vă rugăm să binevoiți a lua măsuri ca toate intervențiile cari trebuiesc soluționate de Marele Cartier General, să fie înaintate numai prin Serviciul M. O. N. T. și A. P. din Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, București, Strada General Berthelot Nr. 26.”

Cucerica preoțime a Arhiepiscopiei Noastre va ține seamă de aceste dispozițiuni.

Sibiu, la 20 Octomvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 14.739—941

Circulară

Cătră toate oficiile protopresbiterale ale Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu

Pentru a asigura o cât mai deplină legătură între Biserică și școală și pentru a face ca elevii să ia parte activă la serviciul divin, Onor. Minister al culturii Naționale și Cultelor a dispus ca fiecare școală să alcătuiască un cor bisericesc, care să cânte în mod obligator, în fiecare Duminică, la biserică.

Prea Cuc. protopopi și preoții noștri sunt îndrumați să dea tot concursul pentru alcătuirea și instruirea corurilor bisericești din parohii.

Totodată Prea Cuc. vor raporta, până la data de 10 Noemvrie a. c. Consiliului nostru arhiepiscopesc, despre executarea dispozițiilor de mai sus.

Sibiu, din ședința secției bisericești, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 15 Octomvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Printre răniți

Dragostea ce o au credincioșii bisericii noastre față de ostașii adăpostiți în spitalele din Sibiu, li îndeamnă să vină des să-i vadă, să se roage împreună cu dâșii și să le procure și alte bucurii.

Duminea trecută un mare număr de credincioși, din cartierul Trei Stejari, în frunte cu parohul, învățătorii și învățătoarele, episcopii bisericii, elevii școlii primare etc., au vizitat spitalul din școala primară „Regina Maria”. Cu ocazia aceasta s'a oficiat sfântul Maslu de către preoții: Șt. Morariu, Dr. N. Neaga, N. Pampu, I. Nicoară, I. Munteanu și diaconul A. Scurtu. Au vorbit ostașilor: Șt. Morariu și Dr. N. Neaga. După aceea s'a desfășurat un bogat program artistic de către elevii școlii primare, sub conducerea isteată a dnei învățătoare Petra. S'au împărțit apoi tuturor răniților daruri: ziarele: „Lumina Satei”, „Oastea Domnului”, „Universul” etc.; cozonaci, fructe etc.

Tuturor le a mulțumit, în numele spitalului, părintele profesor Dr. N. Neaga.

Aceiași credincioși s'au prezentat și la spitalul adăpostit în internatul liceului „Gh. Lazăr”, unde s'a săvârșit sfințirea apeii, ear după aceea dna Inv. Petra și-a desfășurat programul artistic. Plăcut impresionat credincioșii (al cărui nume ne scapă) a donat 20.000 (douăzeci mii) Lei pe seama spitalului.

Părintele Ștefan Morariu a vorbit ostașilor laudându-le eroismul. Tuturor le a mulțumit din general Plenieanu.

Dragostea credincioșilor noștri față de ostașii suferinzi e nemărginită. — Sub conducerea preotului Alexie aproape întreg satul Sîmnic a venit să vadă pe răniți. Ei au împărțit daruri la mai multe spitale și au prilejuit ostașilor câteva clipe de reconfortare sufletească și trupească.

Odesa capitala Transnistriei. În locul Tiraspolului, în urma decretului semnat de dl. mareșal Antonescu, comandantul de căpetenie al armatei, Odesa a devenit capitala Transnistriei, unde își mută sediul guvernământul civil și autoritățile. S'au dat instrucții în consecvență guvernatorului civil încredințat cu organizarea regiunii. Dl. profesor Gh. Alexianu, guvernatorul civil al comandamentului militar al Transnistriei, a numit primar general al municipiului Odesa pe dl. Gherman Pântea, avocat din Chișinău.

Școala și operațiile de război. Ministerul culturii naționale a dispus ca profesorii școlilor secundare, — de preferință profesorul de istorie și geografie, — înfățișând harta necesară, să dea elevilor explicații potrivite despre însemnătatea localităților cucerite și despre faptele de arme mai însemnate ale ostașilor din actualul război, citindu-se dări de seamă obiective, comunicate oficiale de pe front.

Sfințirea capelei liceului ortodox român „Andrei Șaguna” din Brașov

Intr'o atmosferă de intimitate familiară, în prezența tuturor profesorilor și elevilor liceului, I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Nicolae, însoțit de consilierul referent al școlii prof. Dr. Sp. Cândea și arhidiaconul I. Circov a, săvârșit Duminică 19 Oct. a. c. sfințirea capelei internatului liceului din Brașov. Profesorii aceia ai liceului, care sunt și diaconii sau preoți, au slujit împreună cu Înaltul Ierarh slujba sfințirii și a sfintei liturghii. Această slujbă a târnosirii, cu rugăciunile, ceremoniile și celele ei speciale, a impresionat puternic atât pe profesori, cât și pe elevii școlii.

La sfârșitul sfintei liturghii, I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Nicolae, prin o cuvântare plină de căldură, a dat sfaturi părintești și îndrumări luminoase elevilor liceului.

După ce a arătat importanța capelei, pentru viața sufletească a elevilor, pornind dela evanghelia citită, dela minunea învierii tânărului din Nain înaltul Ierarh a stăruit asupra preferinței pe care Mântuitorul a avut-o totdeauna față de oamenii tineri, față de floarea vieții, care se pregătește de rodire.

A arătat apoi cum evanghelia poartă recătașul unei tinerețe veșnice, cum ea este totdeauna plină de nouitate și ce minuni extraordinare se săvârșesc atunci când sufletele tinere sunt pătrunse de idealurile evangheliei, când ele se hotărăsc să îndeplinească programul creștin, acela de a face în toate împrejurările voia lui Dumnezeu.

Zugrăvind în culori vii tabloul răspunderilor mari și al nădejților pe care neamul le pune în generațiile tinere, a arătat că numai prin credință omul se ancorează în Dumnezeu și veșnicie și devine astfel stâncă nebiruită de nici o furtună...

Între știința și credința adevărată a fost și va fi totdeauna cea mai desăvârșită armonie și numai ele dau omului principii de viață sănătoasă și formează caractere adevărate.

A arătat apoi cum în zilele noastre nu se luptă numai două armate, ci două concepții deosebite despre lume și viață, cum credința în Dumnezeu n'a putut fi alungată din sufletul omului, nici atunci când i s'au dărâmat altarele, când i s'au martirizat preoții, ci ea a rămas ca cea mai prețioasă comoară, ascunsă în inima creștinului.

A îndemnat pe profesori să fie adevărați părinți sufletești ai elevilor și a îndrumat pe elevi să fie cu ascultare, cu sârguință, folosind capela pentru înțărirea credinței și școala pentru luminarea minții și pe amândouă pentru înobilirea întregii lor ființe. A împărtășit apoi tuturor arhieriești binecuvântări.

După terminarea serviciului divin I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Nicolae a împărțit elevilor cărți de rugăciuni și tot felul de broșuri religioase, proprii pentru tinerețe.

În prânzătorul internatului s'a servit apoi masa comună. A fost un tablou impresionant. Ierarhul nostru, împreună cu toți profesorii și elevii liceului stând la masă comună, împărtășind gânduri și discutând într'un cadru de intimitate familiară.

Luni, 20 Oct. a. c. Înaltul Ierarh a vizitat rând pe rând pe profesori și elevi în clasele liceului. Deosebit de instructive au fost povețele părintești pe care I. P. S. Sa le-a dat elevilor în fiecare clasă. În clasa 8-a I. P. S. Sa a făcut o adevărată lecție model de religie, despre divinitatea Mântuitorului.

În sala profesorală a dat profesorilor îndrumări precise despre felul cum au să lucreze în această instituție a Bi-

sericii, pentru a continua tradiția și a înălța tot mai sus prestigiul liceului „A. Șaguna”.

Pentru îmbogățirea bibliotecii liceului a donat suma de 20.000 lei.

Deosebit de plăcut impresionați au rămas atât profesorii cât și elevii, văzând dragostea și atențiunea pe care Ierarhul Bisericii o poartă aceluiaș cetățean de cultură ortodoxă și națională a marelui Mitropolit Andrei Baron de Șaguna.

Asistent

„Din refugiu s'a născut un singur drept: acela de a merge îndărăt”!

Prin „Gazeta Transilvaniei” (numărul 77 a. c.), grupul refugiaților din Ardealul de Nord, sălășluit la Brașov, își arată nemulțumirea față de procedeele unui așa zis „Comitet Central” al Asociației refugiaților și expulsaților, constituit la București.

Nemulțumirile semnalate — o spunem cu durere — par a fi întemeiate. Comitetul amintit prezintă Guvernului fel de fel de cereri inadmisibile, atribuindu-și pe de altă parte, în exclusivitate, merite pentru toate înlesnirile făcute de autorități, din proprie inițiativă, năpăstuiților noștri frați. Comitetul implicat ține cu orice preț să-și justifice existența și să-și sporească influința pe orice căi. Că nesocotește sistematic esențialul menirii sale, aceasta s'a putut constata de atâtea și atâtea ori. Mai proaspăt, cu prilejul unei consfățuiri care a avut loc la Președinția Consiliului de Miniștri.

Invitați să-și expună doleanțele în fața primilor dregători ai Țării, delegații refugiaților și expulsaților au cerut insistent împrumuturi — și încă de acelea „cu rizic” — burse pentru elevii refugiați rămași nepotenți, și alte mărunțisuri. Într'un cuvânt, au solicitat fără să vrea definitivarea năpastei istorice din pricina căreia au fost poroșiți pe drumurile pribegiei.

I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, prezent la consfățuire, a salvat situația, ștergând impresia penibilă creată de antevorbitori.

Oare Comitetul Central al refugiaților și expulsaților din Ardealul de Nord nu-și dă seama că atari manifestări pot fi exploatate de dușmanii noștri?...

Sau, „dacă mâna-ți slabă scepstrul ți-o apasă, altuia mai vrednic locu-țau îl lasă”! (+)

Reglementarea practicării picturii bisericești a format obiectul preocupărilor unei comisii constituite în Ministerul Cultelor și Artelor, care a stabilit fel de fel de amănunte prisosenice — inclusiv culoarea hârtiei din care sunt confecționate noile autorizații.

Vechii iconari se pregăteau cu post și rugăciune pentru operațiunea zugrăvirii de chipuri sfinte. Asta, pe lângă o prealabilă și temeinică studiere a subiectului.

Despre aceste amănunte esențiale, comisiunea respectivă nu pomeneste nici un cuvânt. Reglementarea „comertului” a depășit apărarea concepției ortodoxe a picturii bisericești, maltratată de atâtea „artiști” cari își legitimează talentul cu lavaliera agățată la gât și cu un anumit fel de plete... (+)

Citiți și răspândiți

Revista Teologică

Organ pentru știința și viața bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacția și Administrația: Sibiu, Academia teologică „Andreiană”. Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 260.

Pe drumul apostoliei

Vizitațiile canonice ale P. S. Ep. Nicolae Colan

— Pe Valea Gurghiului —

În scopul întăririi sufletului la credințioșii din Valea Gurghiului, făcându-i să reziste ispitelor vremii, P. S. episcop Nicolae Colan și-a continuat vizitațiile canonice în 13 și 14 Sept. a. c. Redăm, după Tribuna Ardealului, următoarele:

În vederea acestei vizitațiuni canonice P. S. Sa — însoțit cu P. C. consilier Ion Goron și protodiacon Vasile Bogdan — a sosit Sâmbătă, 13 Sept. a. c. la ora 18 în orașul Reghin. La intrarea bisericii P. S. Sa a fost întâmpinat de P. C. prof. Ioan Maloș și de întreaga obște credincioșilor din oraș. În cuvântarea sa de întâmpinare P. C. protopop a stăruit mai ales asupra apocalipticei înclăștări sângeroase dintre creștinătatea europeană și molohul bolșevic, care vrea să distrugă comoara sufletească bimilenară a creștinătății.

Cuvântarea P. S. Sale, rostită după terminarea vecerniei și a litiei, a fost o completare a celor spuse de P. C. protopop. P. S. Sa a arătat rolul providențial pe care l-a avut ortodoxia în formarea și progresul societăților omenești, exemplificând acest rol cu pilde din trecutul neamului nostru. A accentuat în deosebi adevărul, care trebuie să treacă în conștiința tuturor oamenilor, că solidaritatea dintre oameni și națiuni nu poate lua ființă decât prin creștinism. Se impune deci stăruitoare luptă nu numai cu armele, dar mai ales cu cuvântul izvorât din neștrămutată alipire de Hristos, împotriva duhului păgânătății, sub orice formă s'ar manifesta.

După o noapte petrecută în casa ospitalieră a dlui medic Dr. Eugen Ni coară, — făuritorul atâtor opere creștinești în acel colț de țară, — Duminecă în 14 Sept., Ziua Crucii, P. S. Sa și-a continuat drumul spre Ibănești, unde a sosit la ora 9 și jum. Deși ploaia rece care bătea pământul de câteva zile, nu dădea nici un semn de încetare, amenințând cu inundare rodul ostenelelor și așezările omenești, credincioșii câtorva sate în număr impresionant de mare s'au adunat spre a primi binecuvântarea arhierescă. Biserica, cu proporții de catedrală a acestei frunțate comune, a fost plină până la refuz de cei dornici de a asista la sfânta liturghie arhierescă, săvârșită cu tot fastul cuvenit

de P. S. Sa înconjurat de un sobor de 10 preoți. În cursul liturghiei a fost hirotonit întru diacon clericul Ioan Crăciun. A fost deosebit de impresionant momentul, când sute de credincioși au îngenunchiat spre a primi sfânta Cuminecătură din mâna P. S. S. Sărbătoarea zilei — cinstita sfinții Cruci — a dat prilej P. S. Sale să propovăduiască cu profetică însuflețire adâncile învățături ce le simbolizează Crucea creștină, în semnul căreia a biruit sfântul împărat Constantin, — au biruit toate urgiile moșii și strămoșii noștri, vor birui și oștirile ridicate împotriva Anticristului bolșevic și vor birui toate gândurile bune ale oamenilor. Dar cea mai mare binefacere a crucii e seninătatea pe care o propagă în suflet și care nu poate fi distrusă de nimic.

După sfânta liturghie P. S. Sa a trecut în casa Cuc. preot local, Vasile Gliga, unde s'a întreținut cu preoții și intelectuali din partea locului, ascultându-le părurile, — apoi s'a întors la reședință.

Din Basarabia și Transnistria

I. P. Sf. mitropolit Gurie al Basarabiei se retrage din postul de arhiepiscop al Chișinăului, spre a-și regula drepturile la penzie.

Scaunele chiriarhale din Basarabia fiind vacante, urmează ca în cel mai scurt timp posibil să fie aleși titulari, atât la Bălți și Ismail, cât și la Chișinău.

Deocamdată eparhiile basarabene sânt conduse astfel: a Chișinăului de către P. S. Sa Etrem Enăchescu; a Ismailului de P. S. Sa Policarp Morușca; a Bălților de P. S. Sa Partenie Ciopron al armatei.

După ocuparea Transnistriei, se pune și problema înființării unei episcopii pentru românii de peste Nistru. Incredințat, cu organizarea vieții bisericești în Transnistria, este Părintele arhimandrit Iuliu Scriban.

Arhiepiscopia Chișinăului a trimis în Transnistria mai multe zeci de preoți să facă apostolat printre frații desrobiți.

Organizarea definitivă, a bisericii transnistriene, se va putea face numai după ce se va lămurii situația juridică internațională a provinciei Transnistria.

Elevii liceului „A. Șaguna“ printre răniți

Sunt peste nouă decenii de când, generații după generații, crescute în această școală a Bisericii și a Neamului, n'au încetat să cultive cu scumpătate testamentul întemeietorului ei, Mitropolitul Șaguna. În cele nouă decenii acest liceu a fost nu numai cel mai însemnat focar de lumină pentru minte ci și izvorul de cultură creștinească și de dăruire pentru binele și progresul de românismului.

Ca și în trecut și astăzi, profesorii și elevii liceului nu se mulțumesc numai cu munca dinlăuntru zidurilor școlii ci, prin activitatea lor extrașcolară, sunt mereu prezenți în viața neamului.

În deosebi în aceste vremuri când toate energiile au fost chemate să-și dea contribuția pe altarul reînțregirii, profesorii și elevii n'au pregetat să-și dea obolul. Toată vara au fost ca niște albine harnice, în birouri, în instituții, fabrici, ferme sau la munca câmpului. Sub conducerea directorului și a profesorilor echipe de elevi au lucrat zile pe ogoarele gospodariilor noștri din Stupini și Sâmpetru.

Spre sfârșitul vacanței de vară, când se svonise că orașul Brașov va găzdui răniți, ei și-au pus toată priceperea și într-un timp scurt au organizat un festival, sub conducerea prof. Mih. Rebcuig. Venise atât public încât sala „Astra“ era neîncăpătoare. Dintre autorități a participat dl colonel D. Craiu, prefectul județului, dl Sever Pop ajutor de primar al municipiului și o delegație a comandamentului armatei germane. Scopul strădaniei lor era ca din venitul festivalului să înceapă o operă caritativă la spitalele din localitate. Ceea ce s'a și împlinit. Dela serbare s'a realizat un venit net de lei 21.128. La aceștia s'a adăugat contribuția profesorilor pentru răniți de lei 3600, colecta elevilor bursieri 300 lei și dela tradiționala serbare din Poiană 1200 lei. S'au strâns astfel 26.220 lei, din care s'au cumpărat daruri pentru răniți din șase spitale din Brașov.

Seria vizitelor s'a început cu spitalul Z. I. 163 din localul liceului de fețe „Principesa Elena“. Echipa e formată din elevii Balea Ilie, Ianculescu

D., Zărnoveanu și Damian Beridne, conduși de prof. V. Coman și M. Rebcuig. La început Păr. V. Coman și M. Rebcuig în fața răniților gândul și admirația elevilor pentru eroii războiului sfânt, Urmează programul artistic, compus din doine, cântece, povestiri, snoave, toate din comoara sufletului românesc. Bucuria răniților a fost atât de mare încât unul din ei se ridică spontan și aduce cele mai calde mulțumiri. La sfârșit s'au împărțit răniților 230 pachete și 30 perechi papuci de casă.

În ziua de 25 Septembrie elevii au vizitat spitalul Z. I. 161, mergând din salon în salon până se înserase. Și aici s'a dat fiecărui rănit câte un pachet cu fructe, distribuindu-se în total 220 pachete.

Miercuri în 2 Oct. elevii au mers sub conducerea dlui director I. Moșoiu, Pr. V. Coman și M. Rebcuig la spitalul Z. I. 165 unde se aflau răniți nou veniți de pe frontul Odesei. Ochii răniților erau plini de lacrimile bucuriei. După obișnuita serbare s'au împărțit daruri în valoare de 2800 lei și 30 perechi papuci de casă.

Bucurie mare au dus elevii, în ziua de 6 Oct. răniților din spitalul „Mârzescu nou“, unde erau cei mai grav răniți. Cuvântul de mângăiere îl rostește Păr. V. Coman, după care elevii își execută programul, în două saloane consecutiv. La acest spital s'au dat 186 pachete cu fructe și mai multe perechi papuci de casă.

Conducerea spitalului Z. I. 162 a chemat pe elevii noștri să dea o astfel de serbare și la acel spital. Chemarea a fost ascultată și un grup de elevi a mers la acest spital din Brașov. vechiu, în ziua de 9 Oct. În timpul serbării membrele Reuniunii femeilor ort. române, de sub conducerea dnei preoțese Debu, au împărțit răniților struguri. La sfârșit a vorbit Păr. V. Coman despre: „Datoriile față de Dumnezeu“.

Incheierea primului ciclu de vizite al elevilor liceului la spitalele de răniți s'a făcut Duminecă în 12 Octombrie la spitalul din Stupini-Brașov.

Echipa a plecat din Brașov la ora 3, pe o vreme plioasă, însoțită de dl director I. Moșoiu, M. Rebcuig și V.

FOIȘOARA

Figura Mântuitorului

(3) De Pr. Aurel Radu

În sf. Evanghelii găsim scurte însemnări și asupra diferitelor atitudini și gesturi ale Mântuitorului: stând în picioare, sau șezând la masă, binecuvântând pe copii...

Despre glasul lui Iisus, încă profetul Isaia ne dă o descriere anticipată, însă descriere negativă: „Iată... alesul meu. Nu va striga, nici nu va grăi tare și în piețe nu se va auzi glasul lui“ (Is. 42, 1—2). Prin urmare, vocea Lui a trebuit să fie în mod obișnuit dulce și smerită ca El însuși, cu toate că timbrul ei putea deveni în unele împrejurări destul de răsunător, încât adunări considerabile să-i înțeleagă cuvântul, (Mt. 5, 1—2; Mc. 4, 1—2).

Printr'un efort de imaginație, să ne transpunem printre ascultătorii Lui când a rostit cuvântarea de despărțire, (In. 14—16) sau când a înălțat rugăciunea sa arhierescă (In. 17).

„Ca un instrument armonios — observă cu dreptate un comentator — și supus, ea știa să se acomodeze la situațiunile cele mai diverse și de a reproduce toate impresiunile sufletului Mântuitorului. Rând pe rând, ea se făcea fermă și severă, când Iisus era constrâns de a adresa o mustrare, (Mt. 4, 4, 6 10; 16, 1, 4, 23), sau când punea în vedere un ordin la a cărui împlinire ținea (Mc. 1, 25; 4—39); viguros pentru a pronunța un rechizitoriu (Mt. 23), sau sentință de afurisire, (Mt. 25, 41); (L. Cl. Tillion, Vie de N. S. Iisus Hr. V. I p. 389—390).

Insemnările evangheliștilor, în această privință, par și mai puține.

În evanghelii, vom afla mai mult fața interioară a lui Iisus, din care vom putea reconstitui, în linii mari, și fața sa exterioară.

Evident că pentru a vedea fața lui Iisus celui viu din evanghelii, îi trebuie un suflet purtat de flacăra credinței mântuitoare, ca aceea a ap. Petru care, deși privind fața Mântuitorului, totuși dincolo de ea a văzut și fața sa dumnezească, încât a putut face cea frumoasă mărturisire în Cezareea lui Filip: „Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu celui viu“, (Mt. 16—16).

Noi avem cuvântul Mântuitorului, și din ascultarea Lui putem să ne reprezentăm fața Lui. Căci „dacă noi auzim vocea unei ființe omenești, fără ca să-i vedem fața, noi ghicim dacă celce vorbește este bărbat sau o femeie, un copil sau un moșneag, un dușman sau un prieten; în timbrul vocii noi ascultăm și vedem fața celui care vorbește; trăsătură, fața interioară a celui pe care-l vedem; în cuvinte, fața exterioară a celui pe care-l ascultăm.“

După fața exterioară, noi recunoaștem fața interioară, și invers: „vorbește, pentruca să te văd“, acest cuvânt înțelept este justificat în Evanghelie, mai bine ca ori unde: Fericiți sânt ochii voștri că văd și urechile voastre că aud, (Mt. 13, 16).

Astfel că Mântuitorul, El însuși, a unit aceste două fețe, cea pe care o vedem și cea pe care o auzim; și ucenicii săi fac la fel: „Ceeace noi am auzit, ceea ce noi am văzut cu ochii noștri, noi vă vestim“, (I In. 1, 1—2). În fiecare din cuvintele lui Iisus, noi regăsim fața sa; a-L asculta, însemnează a-L vedea“, (D. Merejkovsky, Iésus Inconu p. 318—319).

E în deosebte cunoscut, că sentimentele ce stăpânesc pe cineva, se exteriorizează pe fața sa. Astfel și noi, cunoscând gândurile și sentimentele ce stăpâneau pe Mântuitorul, putem să zugrăvim trăsăturile caracteristice ale feței Lui.

În primul rând, fața Mântuitorului a fost plină de maiestate.

Cum a trebuit să strălucească fața Mântuitorului pe muntele Taborului, dacă evangheliștii n'au găsit alt temen de comparație decât strălucirea soarelui: „fața lui strălucea ca soarele“ (Mt. 17, 7). Apostolul Petru, care a fost martor al minunii transfigurării Mântuitorului, ne vorbește în termenii următori: „Pentruca, noi v'am adus la cunoștință

puterea Domnului nostru Iisus Hristos și venirea Lui, nu luându-ne după basme meșteșugite, ci văzând mărirea Lui cu ochii noștri“, (II Petru 1, 16).

O altă trăsătură, caracteristică a feței lui Iisus, era puterea ce impresiona adânc pe cei ce îl înconjurau. Astfel, când El a tămăduit un posedat în sinagoga din Capernaum, mulțimile au fost cuprinse de un amestec de uimire și frică. „Și s'au spăimântat toți, cât se întrebau între ei și ziceau: Ce este aceasta? Și ce este această învățătură nouă? Că și duhurilor necurate le poruncește cu putere și ascultă de el“, (Mc. 1, 27).

Același sentiment îl încearcă Pilat, când se găsește în fața Mântuitorului care stătea calm și misterios de făcut.

Cu toate acestea, forța ce se resfrângea pe fața Lui, exercita o putere de atracțiune irezistibilă asupra mulțimilor care se adunau în jurul Lui: „Zeeimi de mii de oameni, încât se călcau unii pe alții“, (Lc. 12, 1).

Ingrămădirea mulțimilor în jurul Mântuitorului este de altfel un fenomen caracteristic și semnificativ în această privință și pe care ev. Marcu îl subliniază adesea, (Mc. 1, 45; 3—9, 53—56).

„Ce așteaptă acești oameni dela El? Cuvântări, semne, minuni? Da, însă mai așteaptă și altceva: se pare că ei vor să fie pur și simplu cu el, să asculte glasul lui, să vadă fața lui, să se minuneze, să se inspăimânte, să se bucure de ceea ce el este; pentruca toți simt în mod confuz că niciodată n'a fost pe pământ o față asemănătoare și că nici nu va mai fi vreodată“, (D. Merejkovsky, Idem p. 320—321).

O a treia trăsătură care caracteriza fața Mântuitorului, era pacea, calmul, liniștea ce o răspândea în jurul său. Într'adevăr, fața Lui revărsa peste tot o pace adâncă.

Înșăși natura ceda în fața sa, își calma forțele în deslănțuire. E suficient să evocăm episodul evanghelic, petrecut pe lacul Genizaretului. O furtună ridică valuri uriașe pe lac, ameninșând cu prăpăd corabia și pe ucenici cu Mântuitorul care dormea. Ucenicii, cuprinși de spaimă, s'au adresat Mântuitorului, zicând: „Invățătorule, Invățătorule, pierim“, (Lc. 8, 24).

Coman. Spitalul de răniți din Stupini e găzduit în fostul institut adventist de acolo, o clădire mare și impunătoare, care nu ar strica să găzduiască pe viitor una din instituțiile folositoare statului în locul acestui cuib sectar de soluție națională. Primirea a făcut-o Pr. Gh. Constantin. După serviciul sfințirii apelor și rugăciunile, pentru bolnavi, vorbește dl I. Moșoiu, directorul liceului despre puterea credinței în trecutul neamului nostru. Dsa evocă figurile vitejilor și credincioșilor domnitori cari au luptat pentru apărarea credinței, a sfintei cruci, a pământului și a legii noastre strămoșești. Laudă vitejia soldaților de azi, prin care reînvia eroismul și nemel buun al străbunilor. Mai vorbește Pr. Gh. Constantin.

După desfășurarea programului artistic de aceeași grupă de elevi se împart celor 180 răniți 30 kg. struguri și 80 pachete alte daruri.

Cu conștiința împăcată că au împlinit un testament și au lungit firul unei tradiții rōdnice, încălzii sufletește de lucrarea creștină înfăptuită de elevii și profesorii s'au întors acasă pe la ora 7^{1/2} seara, fără să simtă picurii reci ai ploii, care până dimineața se prefăcuseră în fulgi de zăpadă.

Astfel în timp de o lună elevii liceului nostru din Brașov au dus mângâiere, bucurie și daruri celor răniți. Am împărțit daruri de lei 18 220 și 100 perechi papuci de casă cu 8000 lei. E o faptă vrednică de laudă și o pildă de urmat.

Mladin, Dr. N. Neaga, Dr. N. Terchilă, Dr. Corneliu I. Sărbu și Dr. Gr. T. Marcu: Mișcarea literară: L'ascèse dans Saint Paul. Paradisul biblic. Georg Kerschensteiner și actualitatea ideilor sale pedagogice. Probleme moral-religioase. Studii, conferințe și comunicări istorice. Dr. Gr. T. Marcu: Cronică: Inscăunarea P. S. Episcop Veniamin al Caransebeșului. Expediția misionară a episcopatului ortodox ardelean în Basarabia și Transnistria. I. Lupaș, Dr. Seb. Sanca și Gr. T. M.: Note și Informații.

INFORMAȚIUNI

Știre personală I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a plecat Miercuri, 22 Octombrie a. c. la București pentru a participa la ședințele Sf. Sinod; ear Sâmbătă, 25 Octombrie c. I. S. S. Sa s'a reîntors la Reședință.

Conferință românească la Dej. Din „Tribuna Ardealului” aflăm că, din inițiativa mai multor intelectuali dela Dej, s'a ținut recent în localitate o conferință cu subiectul: Pe urmele lui Hristos în Palestina creștină. A vorbit dl Valer Pop, care a cercetat locurile sfinte dela răsărit unde a trăit Iisus Hristos. Publicul, numeros al românilor dejeni, a urmărit cu profundă cucernicie expunerile, însoțite de proiecțiuni, despre viața și suferința Mântuitorului omenirii.

Srijin pentru presa românească. Cătră binevoitorii cetitori adresează „Tribuna Ardealului” un apel stăruitor, rugându-i să trimită de urgență abonamentul la *unicul* cotidian românesc de apare la Cluj. Ziarul se susține numai din abonamente; ear neplătirea lor primejduiește existența ziarului, care nu este o întreprindere de câștig, ci din contră, ceice muncesc la această foale, aduc mari sacrificii pentru neam.

Caz de moarte. În parohia ortodoxă română Săcășel a adormit în Domnul, în 12 Octombrie a. c. venerabilul învățător pensionat Zevedei Marcu, în vârstă de 87 ani, ultimul copil din 12 ai fostului preot Ioachim Marcu din Tău, fost învățător confesional înainte de marele război. A fost înmormântat în 14 l. c. în cimitirul bisericii ortodoxe, unde l-au petrecut mulți din foștii săi elevi și membri familiei. Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii!

Repatriați. În urma negocierilor, între guvernele ungar și român, au fost repatriați în Ungaria mai mulți unguri, cari rămăseseră în Basarabia și Bucovina de sub ocupația sovietelor. La o stație, de frontieră ungară, acei unguri au fost predați unui comitet maghiar.

Se credea că starea învățământului, din Statele Unite nordamericane, este dintr-eele mai înaintate. Acum se comunică din New-York, că cel puțin 16 milioane de cetățeni nord-americani nu sânt în măsură să facă față trebuințelor zilnice în ceea ce privește cetitul. Cu toate ajutoarele bănești, date de celebre fundații, un mare număr de americani nu știu să citească.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 26 Octombrie 1941, va predica părintele profesor Simion Radu.

Nr. 639/1941

(81) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Leșnic cu filia Dumbrăvița, din protopopiatul Deva, județul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

- Venitele împreunate cu acest post:
1. Salarul dela stat.
 2. Sesiune parohială 6 jugăre arător, în materă.
 3. Grădină, în extensiune de 1320 st. p., în materă.
 4. Folosința cimitirului, 320 st. p.
 5. Câte una măsură, à 30 litri, porumb de fiecare casă în materă și 20 litri grâu de fiecare casă în filie, anual.
 6. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs și autorizația de candidare dela Prea Ven. Consiliul Arhiepiscopesc, însoțite de actele prevăzute în regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului nostru, în termenul indicat.

Candidații se vor prezenta, cu încredințarea prealabilă din partea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sâmbătoare, în parohie, pentru a face cunoștință cu credințioșii.

Deva, la 13 Octombrie 1941.

Teofil Chiffa
protopop

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a, dela biserica ortodoxă română sfânta „Adormire” din Brașov-Cetate, protopopiatul Brașov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
 2. Locuință în natură în imobilul sus numitei biserici, constând din: 3 camere, 1 bucătărie și dependințe.
 3. Sesiune parohială în mărime de 27 jugăre și 300 st. p. pământ arabil.
 4. Stola obișnuită în parohie.
- Dela candidați se cere să aibă calificățiune teologică academică.

Cererile de concurs, însoțite de toate documentele necesare și cu autorizația de candidare a I. P. S. Mitropolit Nicolae, se vor înainta oficiului protopopesc Brașov în termenul fixat.

Concurenții se vor prezenta, cu avizul prealabil al oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sâmbătoare în parohie, pentru a sluji, predica și pentru a fi cunoscut de credințioși.

Oficiul protopopesc ortodox rom. Brașov, în înțelegere cu consiliul parohial al bisericii sfânta „Adormire” din Brașov-Cetate.

Brașov, la 15 Octombrie 1941.

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

(80) 2-3

Chemare la realitate

(Urmare din pagina primă).

clerical totdeauna, la care s'au format bărbații României moderne, mai toți atinși de molima intelectuală a timpului, pe care a combătut-o din răzputeri însuși romano-catolicismul! Pentru Dumnezeu, frați blăjeni, nu ne mai fermecați, vă rugăm, cu asemenea argumente!

Afară de acestea, Blajul ține cu eroism la un alt argument, pe care l-a fabricat ad hominem. El zice: catolicismul e latin și roman; noi, fiind latini, e de rigoare să trecem la credința papală. Dar cu acest argument cădem în pur rasism. Și e un paradox să constați că publicațiile unite sunt toate antirasiste, după chipul Vaticanului, dar cad subit în această eroare condamnată de Papa, când vor să ne măgulească orgoliul etnic pentru a ne capta. N'ar fi rău să-și ajusteze întâiu ținuta doctrinală până să facă apostolat papistaș printre noi.

În plus, îi rog pe frații dela Blaj să mă creadă prietenește, momentul acestei recrudescențe propagandistice e foarte rău ales. Să nu uităm că suntem înclistați în războiu contra ateismului iudeo-bolșevic. În timp ce soldații noștri sângerează pentru triumful crucii lui Hristos, în timp ce ei reîncreștinează, pe unde trec, un popor salvat din ghiara Satanei, e anacronic — ca să nu înțelegem alt termen, — să stai la Blaj și să vorbești de eminența romano-catolicismului față de această lume ortodoxă, încordată pe viață și pe moarte pentru sfânta ei credință. Dacă nu poți să te cutremuri de frumuseța subtilă a sufletului acestuia ortodox și a faptei mântuitoare, născute din energia și din sacrificiul lui, e mult mai prudent să te păstrezi în rezervă, prefăcându-te că nu vezi nimic.

(Gândirea, Octombrie 1941).

Probleme-Recensii-Comentarii

Intrunirile cercurilor profești. — În vara anului curent s'au întrunit următoarele cercuri religioase din Arhidieceză:

1. Cercul *Branul de sus*, condus ca președinte de Pr. I. Buda, refugiat din Ocna-Dejului, s'a adunat în parohia *Fundata*. Au rostit credincioșilor, veniți în mare număr la sfânta biserică, potrivit *Enescu*, precum și președintele cercului. A mulțumit preotul local Nic. Cărmănuș.

2. Cercul VI, prot. Deva, a ținut a ședință în filia *Herepea*, în 10 August. A predicat, în vechea bisericuță de lemn, Pr. I. Comșa-Leșnic, explicând evanghelia zilei. Conferința a desvolat Pr. Aron Munteanu, cu subiectul: „Rămâneți întru Mine, și Eu întru voi, căci fără Mine nu puteți face nimic”.

3. Cercul IV, prot. Hunedoria, și-a ținut a treia ședință, în 31 August, în parohia *Valea Nandrului*. În biserică, impunătoare prin exteriorul său, a tălcuit evanghelia zilei Pr. C. Furdui, ear Pr. Adam Borsei a cuvântat despre Sf. Taina a căsătoriei, stăruind asupra urmărilor ce se ivesc pe urma traiului în concubinaj.

4. Cercul I *Jibărt*, prot. Cohalm, s'a întrunit în diferite parohii. În 31 August s'a adunat în parohia *Dacia*. A predicat Pr. I. Florea-Lovnic; ear Pr. I. Mircea, capelan protopopesc din Rupea, a comemorat pe fostul protopop onorar *Ieronim Buzea*, cu prilejul parastasului de 6 luni dela moartea venerabilului ctitor. Pr. D. Bălășcuță-Bunești a conferențiat despre: Rolul intelectualilor în viața satului.

5. Cercul *Gârbova*, prot. Miercurea, a ținut, în 31 August, a treia ședință în parohia *Boz*, sub președinția preotului *Ioan Muntiu-Cărpiniș*. Evanghelia zilei s'a tălmăcit în predica spusă de Pr. Ioan I. Popa-Reciu. A mai cuvântat Pr. C. Hășcău, despre moralul în care se sbate lumea de azi, și despre întărirea credinței.

6. Cercul I *Medias* a ținut ședință în parohia *Dârlos*, în 21 Septembrie, având în frunte pe părintele protopop I. Crăciun. A predicat Pr. R. Gheaja-Buzd; cuvântări bine primite, au mai rostit: pâr. protopop, preoții P. Pătărău-Moșna, V. Scutea-Păucea, N. Medeșan ș. a.

7. Preoțimea din prot. *Băița* s'a întrunit în conferință la 4 Septembrie în parohia centrală. Au cuvântat la acest prilej: Pâr. prot. D. Secărea, precum și preoții A. Popa-Vălișoara și D. Frunză-Crăciunești, făcând dări de seamă asupra cărților de curând apărute și scrise de Pr. prof. Dr. P. Vintilescu și prof. Dr. Gr. T. Marcu.

8. Cercul *Rapolț*, prot. Geoagiu, a ținut ședință, sub președinția pâr. Vasile Florea, în parohia *Boiu*, la 28 Sept. c. Pr. V. Florea a rostit predica, insistând ca în deosebi în zilele încercărilor actuale, fiecare credincios să aprindă în suflet flacăra credinței în Dumnezeu, făcându-ne tot atât de apostoli în promovăduirea cuvântului Său. A mai cuvântat poporul pâr. Al. Iacobescu-Folt, stăruind asupra necesității de a cerceta cât mai regulat sfântul locaș al Domnului.

Activitate în parohii. — Din parohia *Vărd*, protopopiatul Agnita, primim:

Sub păstoria noului preot, părintele *Pavel Suciu*, începută din 1 Iunie 1941, parohia noastră *Vărd* trăește o renaștere morală și îndreptare a lacunelor și lipselor de mai înainte.

În toate Duminecile și sărbătorile serviciul divin se celebrează cu evlavie și sfințenia cerută. După sfânta liturghie se rostește predica înălțătoare de suflete. Venerabilul se ține regulat, după care preotul citește învățăturile potrivite timpurilor mari ale vieții de astăzi, vestitoare de prefaceri sociale.

Mișcarea „Oastea Domnului” se află sub controlul și îngrijirea preotului, în fruntea căreia stă în tot timpul.

Dovada acestei râvne apostolești este cercetarea regelăi a sfintei biserici, care totdeauna este plină de creștini și creștine.

În adunarea generală a femeilor din parohie, ținută la 17 August 1941, a luat ființă: „Reuniuna ortodoxă a femeilor române din Vărd”. S'au înscris 50 membre ordinare, urmând ca și celelalte să pășască în calea arătată. S'a stabilit o taxă fundamentală de 100 lei de fleștecare membră înscrisă, iar drept cotizație săptămânală 5—10 lei; întrebate în parte, 27 membre s'au angajat să contribuie 10 lei pe săptămână, restul de 23 membre rămânând cu 5 lei.

S'a făcut o contribuție benevolă în sinul femeilor și în scopul cumpărării unui rând de vestimente bisericesti, și s'a incasat suma de 12.000 (douăsprezece mii) lei.

În adunarea poporului din vară s'a înființat *obștea satească* a comunei, cu 73 membri. Menirea ei este înaintarea agriculturii prin mașini de sămănat etc., — conștii că numai în tovarășie românașii săraci și cu copiii mulți, își vor putea îmbunătăți situația materială și vor putea ajunge să și răscumpere pământurile înstrăinate pe vremuri.

În programul de lucrări s'a luat și întemeierea unui fond în scopul ridicării de nou locaș de închinare, care va fi edificat într'un loc din centrul comunei, — biserica noastră de astăzi e greu avariata în urma cutremurului de pământ din anul trecut. — *Coresp.*

Revista Teologică. Organ pentru știința și viața bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit Nicolae. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacția și administrația: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. Dr. Grigorie T. Marcu. — Numerii 9—10 Sept.—Oct. 1941 cuprinde: Episcopatul ortodox ardelean în Basarabia și Transnistria. † Nicolae, arhiepiscop și mitropolit; Inoarea forțelor morale ale națiunii. Arhim. T. Scorobet; Expediția misionară a episcopatului ardelean în ținuturile desrobite. Preot Dr. Haralambie Cojocariu; La originea exegezei romano-catolice a textului „Tu ești Petru” (Mat. 16, 18—18). Preot-căpitan Gh. Secaș; Pentru sufletul Basarabiei. Preot Nicodim Belea; Hristos: Puncte cardinale în haos („Urgența unei definiții latine a spiritualității românești?”... sau altceva?) Diacon Nic.